

Roosevelt za pomoč farmarjem - Francosko-ruski pakt

BODOČI PREDSEDNIK PRITISKA NA DEMOKRATSKE VODITELJE V KONGRESU, DA STORE KAJ ZA FARMARJE, IN SVETUJE FARMARSKIM ORGANIZACIJAM, NAJ SE SPORAZUMEJO ZA KAK DOLOČEN NAČRT.

Warm Springs, Ga. — Roosevelt je med volilno kampanjo ponovno in ponovno povdarjal potrebo, da se mora kaj definitivnega ukreniti v pomoč farmarjem, ki so takorekoč hrbtenica ekonomskega sistema dežele, ki pa jim v sedanji krizi grozi popoln polom. Po končanih volitvah ni izgubil zanimanja za to vprašanje, marveč se nasprotno zavzema, da bodo priprave toliko napredovale, da bo komaj par mesecev, da se bo takoj po svojem nastopu v marecu poprijel rešitve vprašanja.

Z demokratskimi voditelji vodi Roosevelt razgovore, da bodo že v sedanjem decembrskem zasedanju kongresa pristili v zbornici na sprejem kakega primernega načrta za odpomoč poljedelskemu položaju. Imel je tudi posebno konferenco z zastopniki farmarjev, na kateri jim je nasvetoval, naj se sporazumejo na načrt, po katerem bi se zvišali farmarski dohodki z zvišanjem cen njihovih produktov, in na drugi načrt za višje kreditne farmarjem. V prvi vrsti pa jim je naročil, naj se postavijo program, ki se ima predložiti kongresu, da se ukrene kak zakon, ki bi dal farmarjem priliko, da rešijo svojo zemljo in domove, da jim ne bodo prodani za posojila. Glede tega svetuje Roosevelt, naj se nakaže federalni kredit tistim bančnim zavodom, ki imajo v rokah hipoteke na farme. Ti zavodi bi nato lahko znižali obrestno mero na farmarska posojila in bi dovolili več časa farmarjem za plačevanje njihovih obrov.

Kakor so se po konferenci izrazili zastopniki zveze poljedelcev, kaže Roosevelt izredno veliko zanimanje za farmarsko vprašanje, in jim je naročil, da naj bodo v stalnem stiku z njim in z načelnikom poljedelskih odborov senata in poslanske zbornice. Izrazil se je tudi, da leži ključ za rešitve celotne ekonomske situacije v tej deželi v tem, da se izboljša kupna moč petdeset milijonov oseb, ki so odvisne od poljedelstva, in da upa, da bo zasedanje kongresa v decembru kaj definitivnega sklenilo v tem oziru.

VSE V DRUŽINI OSTANE

Los Angeles, Cal. — Neki tukajšnji list poroča nenavadno življenjsko zgodbo neke Harvete H. Post, hčere znanega milijonarja iz Denverja. Pred trinajstimi leti se je ta ženska poročila z nekim majorjem de Tarr iz San Franciscu. Živela je z njim par let in se razporočila od njega. Drugega moža ni šla daleč iskati; izbrala si je brata svojega moža. A tudi s tem ni bila dolgo zadovoljna. Sledila je zopet razporka in nato ponovna poroka. Tretji, najmlajši brat, je zdaj nedavno poskusil srečo s to žensko, ki je nista mogla najti njegova starejša brata. — Bilo srečno do — razporoke.

PRIJATELJ-STVO SKLE-NJENO

Med Francijo in sovjetsko Rusijo se sklenil prijateljski in nenapadalni pakt. — Sklenitev trgovske pogodbe sledi.

Pariz, Francija. — Večletno sovraštvo med Francijo in sovjetsko Rusijo se je končalo, vsaj na papirju, ko je v soboto francoski kabinet odobril pakt, za katerega so se vršila dolgotrajna pogajanja in s katerim sklepate obe državi spravo in se obvezujeta, da ne bo med njima nikakih sovražnih činov več. Pakt bo podpisan od zastopnikov obeh velesil v torek.

V paktu obljubljate obe državi, da ne boste nikdar več uporabljali orožja druga proti drugi niti sami, niti v zvezi s kakšno tretjo državo, in da boste spoštovali teritorialne pravice do ozemlja, ki jih imate zdaj v posesti. Dalje se tudi obvezujeta, da v slučaju, ako bo katera od teh napadena od kake tretje države, ne bo druga stranka pomagala napadalcu niti direktno, niti indirektno. Enako tudi ne bo nobena od njih sklenila nikake mednarodne pogodbe, po kateri bi trpela druga kako gospodarsko škodo.

Diplomatski krogi pripisujejo temu paktu veliko važnost, ne samo, ker bo ustalil politični položaj v Evropi v splošnem, marveč tudi, ker bo v veliko gospodarsko in politično korist Franciji. Prvič se, bo zvišal izvoz francoskega blaga v Rusijo, zlasti še, ker se namerava poleg tega pakta skleniti tudi posebna trgovska pogodba med obema državama, drugič pa bo Francija zavarovana pred Nemčijo, ker bo zdaj sigurna, da se ji v slučaju spopada z njo ni bati Rusije. In tudi pred komunistično nevarnostjo se je Francija zasužurala. V paktu se namreč obvezuje Rusija, da bo nehala z vsako propagando v Franciji in njenih kolonijah, kakor v Tunisu, Moroku in v Indo-Kitajski.

NOV MOST V JOLIETU

Joliet, Ill. — V soboto je bil odprt za promet novi most pri Jefferson St. preko Des Plaines reke. Zdaj bodo lahko prišli z razdiranjem začasnega mostu na Van Buren St., na kar bo omogočena plova po reki. Da bi se bil odstranil ta začasni most, pred je bil dogotovljen Jefferson St. most, so se uprli jolietški prebivalci, češ, da bi požarna bramba ne mogla dosti hitro delovati, ako bi bilo premalo mostov. — Še dva mosta morata biti predelana, od teh je eden na Ruby St., toda ob sta dovolj visoka, da plovbe ne bosta ovirala.

"Amerikanski Slovenec" vodi kampanjo proti depresiji, pomagajte mu!

MAC DONALDOVA HČI S SOPROGOM

Slika kaže bivšo Joan MacDonald, hčer angleškega min. predsednika, ki se je nedavno omožila z Dr. A. MacKinnon (na levi). Par vidimo na ženitovanjskem potovanju, ko se sprehajeta z nekim prijateljem po Dunaju.

NEODLOČEN GLEDE RUSIJE

Roosevelt še ne ve, naj se li pri-zna Rusija.

Warm Springs, Ga. — Bodoči predsednik Roosevelt, ki se je za nekaj dni nastanil v tukajšnjem zdraviliškem resortu, se temeljito bavi z vprašanjem sovjetske vlade v Rusiji, naj jo li Amerika prizna, ali jo še nadalje ignorira. Izrazil se je, da zdaj še ne more povedati svojega določnega mnenja glede te zadeve, marveč mora čakati, da mu bo na razpolago tozadevni material, ki leži v Washingtonu v državnem departmentu. Več industrijalnih voditeljev je poslalo gubernorju apel, naj se zavzame za to, da stopi Amerika v redne odnose s sovjeti.

"MALEKNOSTNA" IZGUBA

Chicago, Ill. — S svojega "renča" iz Tusla, Okla., je prišel obiskat Chicago neki A. A. Drummond. V petek zvečer pa je mož napravil pritožbo na vodstvo hotela Sherman, kjer je stanoval, da je bil okraden, in sicer mu je bilo vzetega 91 tisoč dolarjev. Ni pa kazal posebnega razburjenja nad to izgubo. "Da bo zadevo lažje pozabil", kakor je dejal, se je iz hotela preselil k nekemu svojemu prijatelju. Policiji, katere je začela stvar preiskovati, je pripovedoval, da je nosil denar v posebnem pasu, katerega je imel vedno okrog sebe privezanega. V četrtek, na Zahvalni dan, pa pravi, se je preveč naježil puranov in odložil pas, predno je šel spat. Zjutraj pa ni bilo več niti pasu niti denarja. — Mož lastuje v Oklahomi renč 35.000 akrov, na katerem ima 1500 glav živine.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

KOMUNISTIČ-NI OTROCI

Nahujskani otroci nastopili proti gubernorju.

Lansing, Mich. — Skupina mladih komunistov, otrok, starih od 6 do 16 let, je bilo nahujskanih, da je v petek počakalo pred vladnim poslopjem gubernorja Bruckerja, da mu predložijo svoje zahteve. Bilo jih je kakih petdeset. Gubernor je ogorčen obsojal to počenje komunistov, ki pošiljajo otroke v predno fronto, ko so sami toliko strahopetni, da si ne upajo nastopiti, in je poslal otroke domov. Nekateri večji so osebno grozili gubernorju, a so jih končno oblike solze, ko je nastopila policija, da jih je odgnala proč.

AKO SE DAJE PODPORA V GOTOVINI

Quebec, Kanada. — V tukajšnjem mestu se je prišlo na sled, da mnoge osebe, ki dobivajo podporo od mesta, sploh niso do podpore upravičene. Dognalo se je namreč, da si z njo nabavljajo razne razkošnosti, ki niso prav nič potrebne za življenje. Mesto namreč daje podporo v obliki bonдов, kateri se lahko vnovčijo za gotov denar, in tako je provinca zapravila mnogo milijonov za take, ki niso potrebni.

BLAGOSLOVLJENA DRU-ZINA

New Haven, Conn. — V družini Edwarda Horning so imeli pretekli teden nad vse vesel do godok. Njegova 29letna žena je namreč v petek podarila življenje četvorčkom, od katerih so vse štiri deklice.

"Prijatelja spoznaš v nesreči, sotrudnika listov pa v depresiji!" — Rev. J. Černe.

KRIŽEM SVETA

— Atene, Grčija. — Kakor krožijo govorice po tem mestu, je bil Samuel Insull nedavno osleparjen za svoto milijona dolarjev, ki so mu bili poslani iz inozemstva, a jih ni nikdar prejel. Insull trdi, da so govorice neresnične.

— Ženeva, Švica. — V petek se je svet Lige narodov baval z vprašanjem spora med Bolivijo in Paragvajem za Gran Chaco ozemlje in je bil stavljen predlog, naj bi se poslala na lice mesta mednarodna vojaška komisija, da zadevo preišče.

— Tokio, Japonska. — Kljub protestom finančnikov je japonska vlada odobrila proračun za prihodnje leto, ki bo najvišji v zgodovini države. Od 445 milijonov dolarjev pa je več kot tretjina določena za vojsko in mornarico.

— Havana, Kuba. — Kri bo tekla "za čast", ako ne bodo še pravočasno preprečili. Urednik nekega lista je namreč poslal uredniku drugega lista poziv na dvoboj, ker ga je ta obdolžil, da krade novice za svoj list.

ZA VARSTVO PROTI GANG-STERJEM

Chicago, Ill. — Tukajšnji pivovarnarji se zavedajo, da bodo skušali raketirski gangsterji dobiti kontrolo nad razpečevanjem piva, kakor hitro bo njega izdelovanje legaliziral kongres, in so se zato obrnili na oblasti za pomoč. Župan Cermak, kakor tudi policijski ravnatelj Allman sta jim zagotovila, da se bo ukrenilo vse potrebno, da bo trgovina s pivom ostala v legalnih in poštenih rokah.

ŽIVALSKA RAZSTAVA V CHICAGI

Chicago, Ill. — V prostorih arene na 41. cesti in Halsted je bila v soboto zjutraj uradno odprta 33. letna razstava domačih živali, ki bo trajala osem dni. Na tisoče glav živali najrazličnejših in najbolj izbranih pasem iz Amerike in Evrope je postavljenih na razgled obiskovalcem, katerih število, kakor se pričakuje, bo okrog pol milijona.

UPANJE NA CENEJŠE MLEKO

Chicago, Ill. — V dvorani na Van Buren in Ashland so imeli čičaški razvaževalci mleka zopet svoje zborovanje, na katerem so z večino glasov privolili, da se jim zniža plača od \$45 na \$40 na teden. Cilj tega znižanja je, da se zniža cena mleka. Ako se samo to znižanje vzame v poštev, bi se kvart mleka lahko znižal za pet osminke centa. Pričakuje se, da bodo mlekarne trpele nadaljnje tri osminke centa in farmarji, ki prodajajo mlekarjamsko mleko, en cent, kar bi znašalo skupno dva centa znižanja, da bi se lahko mleko prodajalo po 9 centov kvart. Predno bo prišlo do tega, pa se mora tozadevni sporazum doseči se med farmarji in mlekarjarnami.

Iz Jugoslavije.

ZOPET NOVA VLADA V JUGOSLAVIJI, KI V BISTVU PREDSTAVLJA REKONSTRUKCIJO DOSEDANJE VLADE; IZ NOVE VLADE STA IZPADLA DVA SLOVENCA. — SMRTNA KOSA. — NESREČE IN DRUGE NOVICE IZ DOMOVINE.

Druga vlada Milana Srškiča

Dne 3. novembra je minister-ski predsednik jugoslovanske vlade, Dr. Milan Srškič na seji med 6. in pol 7. uro zvečer obvestil svoje tovariše, da je sklenil podati kralju ostavko svojega kabineta, nakar se je podal na dvor, kjer je podal kralju ostavko. — Srškič je sestavil novo vlado 1. julija letos. Nova vlada je torej delovala polne štiri mesece in je, kakor se je izrazil Srškič, dovršila svojo nalogo, ki ji je bila poverjena. Drugi dan po ostavki je bil pozvan v avdienco pred kralja min. predsednik v ostavki Dr. Milan Srškič, kateremu je kralj poveril mandat, da je sestavil novo vlado. Po celodnevni pogajanji s političnimi voditelji, se je Srškiču posrečilo, da je dne 5. novembra pozno popoldne sestavil novo vlado, v kateri sta izmed 17 članov dva Slovenca, in sicer Dr. Albert Kramer, minister brez portfelja in stalni namestnik predsednika min. sveta, in minister Ivan Pučelj, ki je v novi vladi obdržal svoje mesto kot minister za socialno politiko in narodno zdravje. Minister za gozde in rudnike je v sedanji vladi poslanec in bivši minister, župnik Pavao Matica, katerega mesto je v prejšnji vladi imel nar. poslanec Slovenec Viktor Pogačnik. Ministerstvo trgovine in industrije je prevzel v novi vladi minister Dr. Ilija Šumenkovič, v prejšnji vladi je imel to mesto minister in narodni poslanec Slovenec Ivan Mohorič, ki si je v kratkem času svojega delovanja ustvaril veliko avtoriteto in v javnosti splošno priznanje. Povodom postavitve na razpoloženje je kralj prejšnjega ministra za trgovino in industrijo Ivana Mohoriča odlikoval z lentno Jugoslav. krone, katero odlikovanje dobivajo navadno le ministri po daljšem službovanju. — Kralj je ukaz o imenovanju vlade podpisal in vlada je 5. novembra že tudi prisegla. — V prejšnji vladi so bili štirje Slovenci, v sedanji sta ostala samo še dva.

Slovesnost

Na Dovjem na Gorenjskem se je vršila dne 6. nov. velika slavnost. Ta dan so namreč slovesno blagoslovili Aljažev svetni dom. Blagoslov je izvršil generalni vikar Ignacij Nadrah po slovesni sv. maši v domači župni cerkvi na Dovjem.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl mladinski pisatelj Rado Murnik, star 62 let; umrl je v mestnem zavetišču. — V Gradcu je umrl Alojzij Malota, višji častnik v pokoju in akademski slikar. — V Ljubljani je umrla Matilda Bajc, roj. Mozečič. — V Žabnici je umrl Ciril Štefe, trgovec v Kranju, star 30 let.

Ogenj v Ihanu

V noči od nedelje na ponedeljek, 30. in 31. oktobra, je gorel kozolec posestnika in gostilničarja Peregrina v Ihanu. — Ogenj bi kmalu zahteval človeško žrtev, ker je na kozolecu spal domač hlapec, katerega je prav zadnji trenutek zbudil hrup ljudi, ki so prišli gasiti in tako se je srečno rešil iz plamenov.

Maribor raste

V mesecu oktobru se je v Mariboru rodilo 96 otrok, 61 dečkov in 35 deklic. Umrl je pa v istem času 68 oseb, in sicer 30 moških in 38 žensk.

Nesreča

Iz Studenic pri Poljčanah se je pripeljala v Maribor 31letna Antonija Kolarjeva. Ko je stopala iz vlaka, ji je spodrsnilo in si je pri padcu zlomila nogo.

Mormonci v Jugoslaviji

V Zagrebu se je nedavno mudil Artur Gaet, predsednik mormonske misije v Čehoslovaški. Že deset let se mudi v Evropi, kjer skuša organizirati in pridobiti vernikov za svojo vero. Med potjo je bil tudi v Ljubljani.

Huda nesreča

27letni posestniški sin Franc Doberšek iz Lešja, občina Majšperk pri Ptuj, je v gozdu podiral drva. Pri tem je tako nesrečno mahnil s sekirko, da se je zadel v nogo in sicer tako, da si jo je presekal s kostjo vred.

Strahna smrt malega otroka
Na Hribu pri Semiču je kmetica Marija Pečauerjeva pripravljala hrano za prašiče. Pri njej je bil tudi njen 18mesečni otrok, ki je med tem, ko je mati odšla v svinjak, padel v kotel vrele vode, ki je bila po nesreči ravno tam postavljena. Na krik je mati takoj prihitela, da reši otroka, a je revček podlegel v novomeški bolnici.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

AMERIKANSKI SLOVENEČ
Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.
Izdaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.
Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75

POZOR!Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Nikodem, O.F.M.:

Rev.Černe kapitalistično piše

Prav pretekle dni je neki slovenski dnevnik tako lepo pisal zoper — nebeske banke, da bi človek mislil: noben nerodnej ne bo več tako zaletelasto mislil. Pa ti pride v "Amer. Slovence" Rev. Černe in piše, da nebeska banka nikoli ne falira ...

Oni list pa piše, da je v nekem oglasu neke cerkve prvič zvedel, da so banke tudi v nebesih. Ako pri onem listu berejo "Amer. Slovence", so iz Rev. Černetovih vrstic drugič zvedeli, da je banka tudi v nebesih. Pa še to povrh, da tista banka nikoli ne falira!

Nekdo se nad takim govorjenjem pohujšuje. Morda je vzbudil to pohujšanje še v drugih. Morda. Tako uči: ako je katoliška cerkev res protikapitalistična, bi se ne smeli njeni predstavniki posluževati "borzijanske terminologije".

Kdo uči prav: dopisnik v onem dnevniku ali Rev. Černe v "Amer. Slovence"?

Rev. Černe je namestnik Kristusov, od njega se torej po pravici pričakuje, da bo govoril in pisal v Kristusovem duhu. Od dopisnika v onem protikatoliškem listu nihče ne pričakuje kaj takega.

Kristus ni bil kapitalist. "Sin človekov nima, kamor bi glavo položil."

Vendar se je posluževal "borzijanske terminologije" ali vsaj nekaj podobnega, ko je učil: "Pridobivajte si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v nebeska bivališča!"

Podobno uči Rev. Černe in z njim drugi predstavniki Kristusove cerkve. Dopisnik v omenjenem dnevniku bo pa iz tehle vrstic menda celo to prvič zvedel, da so v nebesih — bivališča! Zakaj bi bilo potemtakem čudno, da se je tako začudil, ko je bral o — nebeskih bankah? ...

Kristus je tudi to-le dejal: Zahvaljen, Oče, da si te reči skril pred modrijani in jih razodel — preprostim ...

P. Nikodem, O.F.M.:

Tako se bijejo po ustih!

V Meksiki preganjajo katoliško cerkev. Na vse načine jo preganjajo. Iz raznih vzrokov jo preganjajo. Tudi zato jo preganjajo, ker je njen vrhovni poglavar v Rimu, torej nekje v tujem svetu, ne doma v Meksiki.

Tako namreč pravijo in trdijo preganjavci sami. Toda ko je imel tisti rimski vrhovni poglavar svojega polnomočnega namestnika v Meksiki, domačina v domačiji, so ga vrgli čez mejo, poprej so ga pa ozmerjali z "nadležnim tujcem".

Domovina rešena?

Kaj še! Hinavščina je sama sebe razkrinkala.

Da bi lažje izpodrinili katoliško cerkev z njenim rimskim vrhovnim poglavarjem, so si ustanovili "narodno" cerkev. Nič novega. "Narodnih" ali "independent" cerkva imajo precej tudi po drugih državah. Celó v Ameriki se najdejo.

Pa če so drugod take cerkve res več ali manj narodne, je tista meksikanska jako — nerodna!

Pišajo, da se je pridružila pravoslavnim cerkvam in se je podvržla vodstvu carigradskega patriarha!

Namesto v Rimu imajo sedaj tisti mehiški "pravoslavni katoličani" svojega papeža — v Carigradu!

Ta "papež" v Meksiki potemtakem gotovo ni vladar — v tujini. Ako bo ta "papež" poslal svojega polnomočnega namestnika v Meksiko, ga gotovo ne bodo ozmerjali z — nadležnim tujcem ...

Torej mora biti Carigrad v Meksiki, oziroma se mora Meksika raztezati tje preko Atlantika in še dalje preko Sredozemskega morja prav do Carigrada in še malo čez. Kako da potem Rim ni v Meksiki, ko je vendar precej bliže njenim obalam ko Carigrad?

Študiramo zemljevid, pa ne najdemo Carigrada v Meksiki.

Ali je zemljevid napačen, ali je — vid meksikanskih papeževih sovražnikov — napačen?!

NAZNANILO

Chicago, Ill.

Rojakom v Chicagi in okolici se naznanja, da smo ustanovili "Slovenski demokratski klub". Razvidno je, kako so drugi narodi napredovali v tem oziru.

Vsi moramo pripoznati, da smo mi Slovenci med zadnjimi, kar se tiče politike.

Zatorej je naša državljanska dolžnost, da se tudi mi združimo, in pokažemo da smo tudi zmožni nekaj narediti v tem oziru. Kajti le pod tem pogojem nas bo narod pripoznal kot dobre državljane.

Vabimo vse Slovence v Chicagi in okolici obojega spola, da se nam pridružite, in si takorekoč zagotovimo boljšo bodočnost.

Članarina je eden dolar na leto (25c za 3 mesece). Prihodnja seja bude v kratkem času objavljena v tem listu.

Odbor Slov. dem. kluba:

John Jerich, predsednik, Jack Schwab, podpredsed, Anton Gregorich, tajnik, Joe Kukman, blagajnik, Geo. Sagadin, zapisnikar.

APEL NA VSA SLOVENSKA PEVSKA DRUŠTVA

Lorain, O.

V enem izmed mojih dopisov sem že nekoliko omenil glede skupnega nastopa vseh Slovenskih pevskih društev na kar ni bilo nikakega odziva, zato tem potom apeliram naravnost na vsa Slovenska pevska društva naj nekoliko razmotrivajo o tem.

Pomislimo ali bi ne bilo to nekaj krasnega in mogočnega ako bi zaorila iz petsto grl ali še več, "Buči, buči morje Adrijsko"? Prostor za tak nastop mislim nam ne bi delal preglavice.

Prosim vsa pevska društva, ki se strinjajo z to idejo, naj mi čim prej sporoče, naslov: Louis Seme,

1769 E. 33d St., Lorain, O.

Da bom potem uredil vse potrebno za prvi sestanek društvenih delegatov. Gledati je treba na to, da bo že spomladi kot bujna narava privrela naša pe-

dasiravno se dostikrat vara o razpoloženju človeških src. Tudi pravega "Western sherifa" (John Snedec) z velikim klobukom in "cowboy boots" ter kakor kanon velikim "six shutter-jem" smo videli. To vam je bil res pravi tip šerifa iz divjega zapada. Ne more pa aretirati osumljenega "outlaw" (Frank Jeras), ker kri ni voda. — Pa še nekaj: Annie Lunka zna tako dobro posnemati irsko narečje, da kdor bi jo ne poznal, bi jo smatral za pristno Irko. — Annie Trunkel izdaja svojega fantata, da nima dovolj korajže da bi oropal vlak. Joj, koliko gorja pride iz tega, ker vsak, ki ima kaj korajže tvega svoje življenje, da bi ustregel puncu, ki jo "lajka". — Skupaj živijo kakor ena družina, pa le drug drugega ne razumejo. To je izprevidela M. Gosar, ki je "lajkala" šerifa, kateri pa ni imel časa da bi to opazil, ker je bil preveč zaposlen z "Crowley gangom" in si je na vso moč prizadeval, da bi jih dobil v roke. — Stanley Pekolj mu je pa zvesto pomagal loviti raybarje. — Mary Luzar je pri tej igri prvič nastopila in videti je bilo, da ima talent za igre, samo ne "lajka", da bi jo kdo naganjal, da bi si večkrat na dan umila roke.

TO IN ONO

MOŽNOSTI ZVEZE Z MARSOM

Neki novinar, ki je pred kratkim intervjuval italijanskega izumitelja Marconija, ga je bil vprašal med drugim, da-li kdaj mogoče stopiti v brezžične zveze z Marsom. Na to vprašanje je častnik pričakoval prav za prav stroge znanstvene zavrnitve, a Marconi je odgovoril sledeče:

Če vzamemo, da so zvezde obdružene z inteligentnimi bitji, ki so sorodna nam, tedaj ne vidim ovire, da bi z njimi ne dobili takšne zveze.

Do tega lahko pride že v kratkim, lahko bo pa trajalo še dolgo, vsekakor pa bi jih zemeljski radio utegnil doseči. Brezžična telegrafija je stara komaj trideset let in mnogo tega, kar so pričakovali tedaj njeni izumitelji, se je v tem času izpolnilo. Prav za prav še več, kajti takrat ni mogel nihče predvideti razvoja brezžičnega prenosa glasov in sedanji obliki. Po drugi strani se je razvijal prenos na dolge razdalje do praktične uporabnosti rajši počasneje, nego so pričakovali.

V ostalem je Marconi priznal, da sam ni bogve kako vnet poslušalec radija. To v prvi vrsti zato, ker ne more vedno slišati, kar bi hotel slišati. V tem oziru ne bo radio nikoli prevzel mesta, ki ga ima tisk. Pri radiu ne moreš po mili volji izbirati gospodarske, literarne, sportne ali lokalne rubrike kakor pri tisku. Vendar zaradi tega še ni pristaš Gandhijevih idej, ki hočejo odpraviti stroje, češ da škodujejo duševnosti in povzročajo brezposelost. Stroj in tudi radio omogoča živeti milijonom na stopnji, ki bi bila zanje drugače nedosegljiva.

Kar se tiče nadaljnega razvoja radija, je Marconi izrazil trdno prepričanje, da se ne bo ustavil. Pred vsem bo postal cenejši in pridružil se mu bo gledanje v daljavo, ki se bo izkazalo zelo koristno, dasi ne toliko kakor radio. Z ljudmi bomo občevali na daljavo, ne da bi bilo treba na brzojavni urad. Z majhnimi aparati na mizi nam bo mogoče oddajati sporočila iz enega kontinenta na drugi in prejemanji odgovor.

Vsi se veselimo, da se je zopet zdrav povrnil domov naš rojak Mr. Fr. Perovšek, ki je bil operiran radi slepiča in je delj časa se zdravil v bolnici. Bog mu daj zdravlja in dolgo življenje.

Mr. in Mrs. John Luzar sta slavila 30 letnico poroke v družbi svojih sosedov in prijateljev.

MIMO GREDE.
Ni vedel za kaj gre. — Ne ki jezikoslovec je prišel k županu in ga prosil za informacijo, da-li pozna kakšno starejšo domačo osebo, ki bi mu rabila za preiskavo dialekta (jezikovnega narečja). — Veste, je odvrnil župan, — poznam že neko ženo, čisto staro ženo, steje že 80 let, a če bi se morala sleči, bi se sramovala in tako ne bo hotela.

TO IN ONO

MOŽNOSTI ZVEZE Z MARSOM

Neki novinar, ki je pred kratkim intervjuval italijanskega izumitelja Marconija, ga je bil vprašal med drugim, da-li kdaj mogoče stopiti v brezžične zveze z Marsom. Na to vprašanje je častnik pričakoval prav za prav stroge znanstvene zavrnitve, a Marconi je odgovoril sledeče:

Če vzamemo, da so zvezde obdružene z inteligentnimi bitji, ki so sorodna nam, tedaj ne vidim ovire, da bi z njimi ne dobili takšne zveze.

Do tega lahko pride že v kratkim, lahko bo pa trajalo še dolgo, vsekakor pa bi jih zemeljski radio utegnil doseči. Brezžična telegrafija je stara komaj trideset let in mnogo tega, kar so pričakovali tedaj njeni izumitelji, se je v tem času izpolnilo. Prav za prav še več, kajti takrat ni mogel nihče predvideti razvoja brezžičnega prenosa glasov in sedanji obliki. Po drugi strani se je razvijal prenos na dolge razdalje do praktične uporabnosti rajši počasneje, nego so pričakovali.

V ostalem je Marconi priznal, da sam ni bogve kako vnet poslušalec radija. To v prvi vrsti zato, ker ne more vedno slišati, kar bi hotel slišati. V tem oziru ne bo radio nikoli prevzel mesta, ki ga ima tisk. Pri radiu ne moreš po mili volji izbirati gospodarske, literarne, sportne ali lokalne rubrike kakor pri tisku. Vendar zaradi tega še ni pristaš Gandhijevih idej, ki hočejo odpraviti stroje, češ da škodujejo duševnosti in povzročajo brezposelost. Stroj in tudi radio omogoča živeti milijonom na stopnji, ki bi bila zanje drugače nedosegljiva.

Kar se tiče nadaljnega razvoja radija, je Marconi izrazil trdno prepričanje, da se ne bo ustavil. Pred vsem bo postal cenejši in pridružil se mu bo gledanje v daljavo, ki se bo izkazalo zelo koristno, dasi ne toliko kakor radio. Z ljudmi bomo občevali na daljavo, ne da bi bilo treba na brzojavni urad. Z majhnimi aparati na mizi nam bo mogoče oddajati sporočila iz enega kontinenta na drugi in prejemanji odgovor.

Vsi se veselimo, da se je zopet zdrav povrnil domov naš rojak Mr. Fr. Perovšek, ki je bil operiran radi slepiča in je delj časa se zdravil v bolnici. Bog mu daj zdravlja in dolgo življenje.

Mr. in Mrs. John Luzar sta slavila 30 letnico poroke v družbi svojih sosedov in prijateljev.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR. (82) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Ivana se je tiho in skoro nečisto valila po tleh proti debeli drevesi. Lev je bil zamisljen v svoj plen in se ni niti obrnil proti njej, prepiran, da njegova druga ruka mu ne uide, da mora biti mrtva. Toda lev in džungelska zver ima silno oster čut sluha. Kotalecne Iwane po zemlji je začul in se je obrnil. K sreči je to v istem momentu zapazila Ivana in je ostala nepremično v svoji poziciji. Lev je en čas zrl v njo in ko je videl, da je pri miru, je nadaljeval z uživanjem gorile. ...

POGLEJTE NA DATUM
POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU!
Ako je poleg Vašega imena številka znamenje, da se je vam iztekla naročnina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimprej, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

AMERIKANSKI SLOVENEČ, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošiljam sveto \$..... za obnovo moje naročnine za "Amer. Slovence".

Ime _____

Naslov _____

Mesto _____

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 4 Nedelja — Barbara.
 5 Ponedeljek — Saba. Krišpin.
 6 Torek — Miklavž.
 7 Sreda — Ambrož.
 8 Četrtek — Brezmadežno Spoč. M.
 9 Petek — Gorgonija. Delfina.
 10 Sobota — Lavretanska Mati božja.

Rev. J. C. Smoley:

DRUGA ADVENTNA NEDELJA.

Da bi prepiral Janezove učence, da je obljubljeni Odršenik, jih je Jezus Kristus opozoril na to, da se na njem vse izpolnjuje, kar so prerokovali preroki, da dela namreč čudeže, ki jih je Izaija označil kot znake obljubljenega Izveličarja. K tem izvanrednim delom spada eno, namreč, da bo Odršenik oznanjal Evangelij ubogim. Ali je to kaj posebnega? Goto-vo, saj je to eno najbolj čudovitih del krščanstva. Mi, ki smo od mladih dni rasti v krščanskih nazorih, si ne moremo predstavljati, kako veliko dobroto je izkazal Odršenik ubogim. Da bomo to razumeli, si moramo predstaviti one žalostne razmere, v katerih so reveži živeli v poganskem svetu pred Kristusom. Odršenik je učil, da so vsi ljudje otroci istega Očeta v nebesih, da so člani ene same velike družine, da se morajo medsebojno ljubiti in si pomagati. Je poganstvo poznalo ta nauk? Ne, in je res neverjetno, kako so takratni zakoni tlačili reveže in ubože. Dve tretjini vsega prebivalstva v rimskem cesarstvu ste bili sužnji, katere so cenili še manj kot neumno živino. Pri rimskih pisateljih najdemo sledeče besede: Največja sramota in največja pregreha je revščina. Kdor kake-omu beraču kaj da, stori zločin, ker podaljša življenje ubožcu. — Ljubezni do bližnjega pogani niso poznali. In take žalostne razmere bi vladale še danes, in bi vladale tudi pri nas, ko bi se ne bil oznanjal Kristusov nauk ubogim. Prokletstvo suženjstva je moralo prenehati, ker Gospod je rekel: Novo za-poved vam dam, da se ljubite med seboj. Karkoli bote storili komu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili. Sedaj raz-umemo, kako moramo biti Zveličarju hvaležni, ne samo za duhovne dobrrote, marveč tudi za to, kar je storil za naše zem-sko življenje. Razumemo sedaj sleparijo onih, ki se izdajajo za dobrotnike človeštva, ubogega ljudstva, ko trdijo, da bodo privedli boljše razmere v človeško družbo, kakor jih je ustvar-il duh krščanstva. Ni nam treba čakati takih odršenikov, takih odrševalcev, če hočemo boljše razmere, treba nam samo nauke in zapovedi nebeskega Odršenika boljše izpolnovati. Res, revščina, pomanjkanje, beda ne bodo nikoli popolnoma izginile iz tega sveta, so posledica prvega greha; toda če bo duh Kristusov živ v nas, ne bomo samo ušli nesreči, ki smo jo nardili sami zakrivili, marveč bomo tudi druge vdano prena-sali, veliko lažje in vdanejšje, kakor ti, ki nimajo nikakega u-panja na plačilo na onem svetu. Zato pravi apostol: "Pobož-nost, vdanost v božjo voljo je vsem potrebna in koristna, ona je obljuba zemškega in večnega življenja."

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Fašistična šola v Juljski Kra-jini

Z nobenimi drugimi javnimi deli in gradnjami (recte: utrda-mi in vojaškimi cestami) se menda fašistični režim v Juljski Krajini ni bolj "proslavil" kakor z osnovnimi in srednjimi šolami. Tržaški tisk ob desetlet-nici strahovlade tudi tega ni po-zabil. Nedvomno pa je znova potrdil od kraja krivično poli-tiko, ki jo je pričel fašistični režim izvajati napram jugoslo-venski narodni manjšini. Tako zvano unitarno načelo, ki ga je s političnega, socialnega in go-spodarskega področja znani Gentile pred devetimi leti pre-stavil tudi v šolo in elementar-no vzgojo mladine, pa je moralo tu kljub vsem tehničnim pripo-močkom, kljub celi vrsti novih šolskih poslopj in pomnoženim učnim močem, roditi le klavrne

uspehe. Preteklo je polno deset-letje in ljudstvo še vedno ni po-italijančeno. Mladež, ki jo je oblast docela iztrgala vplivu staršev, ko jo je pognala v azile, osnovne in nadaljevalne šole, v balilese in avangardistične or-ganizacije, v dopolavoro in pre-vojaške tečaje in nazadnje celo med mlade fašiste, tako da se nenehoma giba v italijanskem, šovinistično-fašističnem duhu, je še vedno ohranila svoj jugo-slovanski ali po besedah fašis-tičnega tiska — balkanski zna-čaj in dušo.

Toda ti negativni sadovi fašis-tične politike, ki je računala s popolno narodnostno preobra-zitvijo jugoslovenskega elemen-ta, še danes ne odpirajo oči, marveč tirajo trdoglavo rimsko oblast le še bolj do skrajnosti. Fašistični tisk naravnost pove, da šola v Juljski Krajini ni za to, da bi deca našla v njej svojo elementarno in strokovno izo-brazbo, marveč da služijo v prvi vrsti "visokim politično-nacio-nalnim idealom", ki zahtevajo, da zraste zlasti na novih mejah italijanske države rod, ki bo že sam po sebi jamčil za varnost vse nacije. Z drugimi besedami so ti visoki ideali tretjega Rima

UPOGLJIVO STEKLO

V Berlinu so nedavno iznašli nove vrste steklo, ki se lahko upogne. Na sliki vidimo tri moške, ki stojijo na taki stekleni plošči. S tem steklom upajo, da se bodo mogle preprečiti poškodbe pri avtomobilskih in drugih nesrečah od letčnega raz-bitega stekla.

taki, da bi morala postati jugo-ni Josip Koncut iz Vedrijana slovenska deca v Juljski Kraji-ni zalega modernih janičarjev, Josip Štrukelj iz Košane, 28let-da bi moral obenem novi rod o-stati bedast in neuk, da bi znal letna Josipina Štrukelj iz Oze-kvečjem le še prepevati "Govi-ljana pri Šempasu ter 24letni nezno", kričati "Eja, eja", in pa-radirati s puško in črno srjaco.

Zares je fašistični režim mno-go storil, da bi med naše ljud-stvo zasejal tako "kulturo". Pr-va izmed dobrot fašistične Gen-tilove šolske reforme je bila po-stopna ukinitve slovenskih in hr-vatskih razredov na vseh osnov-nih šolah v Juljski Krajini. Ta strahotni proces, ki je trajal č-tili osem let, se je končal z le-tom 1930. Istočasno so izkazale fašistične oblasti enako dobroto 1000 in več slovenskim in hrvat-skim učiteljem, ki so jih odte-gale ljudstvu in pognale v zad-nje zakotne vasi srednje in me-stoma celo južne Italije, deloma upokojile in odslovile iz službe, 600 pa prisilile, da so zapustili svoje ljudstvo in svojo domačo grudo ter odromali čez mejo.

Njihova mesta pa so zasedli, ka-kor listi danes s čudnim pono-som ugotavljajo s Sicilijanci Sottosantijevoga kova. Ljudstvo je do dobra okusilo tudi to tre-tjo dobroto rimskih odršenikov. Med tem je zrastle na sloven-skih in hrvatskih tleh 20 novih šol ter 100 novih dečjih zavetišč in slednja izmed njih pomeni "novo postojanko fašistične kul-ture na meji". Toda ta kultura je zaprta med zidove poslopj. Ljudstvo ne zaupa ne šoli ne učiteljem. Prišlo je ponekod celo tako daleč, da hodijo fašistične učiteljice med ljudi le še v var-stvu do zob oboroženih karabi-njerjev.

Enak namen imajo po zadrž-jevanju fašističnega tiska končno tudi tako zvane nadaljevalne in srednje šole. Enaka usoda kakor ljudske šole je zadela tudi uč-iteljstva v Arbanasih in Tolmi-nu, klasično gimnazijo v Tolmi-nu, realko v Idriji in v zadnjem času še semenišči v Kopru in Gorici. Z zakonom ministra Gi-liana sta izginila s srednjih šol tudi zadnja slovenska in Hrvat-ska učna ura.

Novi procesi proti beguncem
 V Gorici je bilo pred dnevi so-jenih pet Slovencev zaradi bega čez mejo. Obsojeni so bili: 41let-

Ivana Rejca iz Sv. Križa, ki so ga karabinjerji prijavi, da je večkrat organiziral javne sestanke svetokriških fantov, ne da bi imel potrebnega dovo-ljenja, pa je sodnik pogojno ob-sodil na 30 dni zapora in 2000 lir denarne kazni.

Josipa Hrovatina, starega 75 let, iz Šempasa, so karabinjerji aretirali in ga pred dnevi izro-čili goriskemu sodišču, katere-mu so javili, da je hranil kljub prepovedi nekaj orožja in stre-liva. Vršila se je razprava. O-rožje in strelivo, ki ga je Hro-vatin zbiral po nekdanjih boji-ščinah in ga kanil prodati za bo-ren denar, je bilo staro in sko-raj popolnoma neuporabno. — Kljub temu pa je bil Hrovatin pogojno obsojen na mesec dni zapora in 2000 lir denarne kazni.

Policijski psi v Postojni

Na ozemlju postojnske obče-ne so uredili veliko farmo poli-cijskih psov. Farmo, ki je po-godnostvom tehnične šole za policijske pse v Rimu, vodi ka-rabinjerski marešal Mongiello. Na farmi imajo sedaj 29 psov z 31 hlevi. Farma obsega ozem-lje 20,000 kv. metrov. Pse od-gajajo "na licu mesta". Pse od-gaja specializirano osebje. Vsa-kega posameznega psa vadijo po šest mesecev. Nato ga izro-čijo obmejnim stražam, mili-čarjem, karabinjerjem in fi-nančnim stražnikom.

Iz tolminske gimnazije

Nedavno se je pričel pouk na tolminski gimnaziji. Ves uč-iteljski zbor in dijaki so se za pričetek novega šolskega leta korporativno udeležili maše v cerkvi sv. Marije. Dijaki so bili vojaško postrojeni in na ukaz vsi v balilskih krojih.

Letos je v tolminski gimnazi-ji vpisanih nekaj manj nego 200 dijakov. Večinoma so na-stanjeni v Škodnikovem zavo-đu.

Aretacija

V Šmartnem pri Kojskem je bil aretiran 26letni Ivan Ven-dramin. Karabinjerji so izvršili pri njem preiskavo in našli v hiši nabito puško. Čeprav orož-je ni bilo Vendraminovo, mar-več od hišnega gospodarja, pri katerem je bil fant obenem na-meščen, so ga odvedli in oddali v goriske zapore.

Sirom Jugoslavije

Nesreče

Užitkar Andrej Luštek iz Ladje pri Medvodah je doma tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. — Nevarno se je tudi poškodoval mlinar Iv. Ma-jerič iz Dola pri Ljubljani.

FARMA NA PRODAJ

Meji na golf igrišče, 65 akrov, blizu mesta. 300 sadnih dreves, 250 trt, gozd, jezero. 50 akrov za obdelovanje; dobro poslop-je. \$1000 bo zadostovalo. — V. A. Place, Crown Point, Ind.

Pod voz je padel

Jože Okorn, 36letni posest-nik iz Sobrač, občina St. Vid pri Stični, je vozil poln voz sadja. Pri Trebnjem je v klancu hotel voz zavreti, a je tako neprevi-dno stopal z voza, da je padel pod voz, ki mu je levo roko po-polnoma zmečkal.

Nesreča

V Ivanjem selu pri Rakeku se je ponesrečila 59letna Fra-nja Batistič, žena vpkopjenega železniškega čuvaja. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo.

Jesenice

Koncem oktobra je bila slav-nostno otvorjena in blagoslov-ljena nova smuška koča na Rož-ci. Slovesno blagoslovitev je iz-vršil župnik pri Sv. Križu, g. Krašna.

Živ s prebodenim srcem

Brezposelni delavec, 54letni Peter Müller v Osjeku, je bil že dolgo časa brez dela. Nave-ljal se je takega življenja in si v namenu samomora kupil pilo, katero je tako tanko zbru-sil, da je bila kakor čevljarško šilo. To si je potem zabodel v prsa, hoteč si prebosti srce. Mi-slil je, da se mu ni posrečilo, ker je še živel. V bolnici so pa ugotovili, da si je prebodel srce in so ga operirali in še ozdra-vel je.

Strah pred strelo

Kako čudna so pota strele, nam kaže naslednji slučaj, ki se je pripetil v Mariboru letošnjo jesen. Strela je namreč udarila kar sredi ulice, dasi je imela na obeh straneh dovolj dobrih od-vodov, kot so telefonske in elek-trične žice. Med pasanti je to napravilo tak strah, da so jim dežniki in kovčeki padali iz rok, nekateri so se strahu kar sredi pločnika sesedli. Zgodilo se pa ni nobenemu nič.

Nesreče

Viničar Ignacij Kranjc iz Podlehnik pri Ptuj se je ne-varno poškodoval, ko je padel pod voz. — Ker je 12letna Ma-rija Petek iz Derstela zanema-rila malo rano, je nastalo za-strupljenje in morala je v bol-nico.

Odlikovani umetnik

Letos se je zaključila v Pa-dovi v Italiji velika mednarod-na razstava religiozne umet-nosti in najboljši umetniki so bili tudi odlikovani. Med odli-kovanci je tudi slovenski slikar in kipar Tone Kralj, ki je bil odlikovani s srebrno medaljo.

Nesrečen padec

Med obiranjem sadja je na Pobrežju pri Celju padel z dre-vesa 59letni upokojeni železni-čar Henrik Prater ter se nevar-no pobil in poškodoval.

Tržič na Gorenjskem

Tržiški predinšni delavci so si nekoliko oddahnili, ko je pre-dilnica začela pred kratkim obratovati s polno paro. Papir-niško in fužinarsko prebival-stvo pa le še čaka. Velik zastoj občuti tudi lesno delavstvo.

UTRINKI

Tri stvari so na svetu, ki hi-tro minejo: odmev v gozdu, mavrica in pa ženska lepota.

Poročiti se z žensko radi le-pote, je kakor kupiti hišo radi lepe barve.

Lepota ima navadno lepo list-je, toda njen sad je navadno grenek.

Katoliški Slovenci, zavedaj-te se velike važnosti katoliškega dnevnika med nami.

Lepi obrazi so čestokrat le maske praznih glav.

Lincoln je dejal: Stvarnik ljubi navadne priproste ljudi; zato je kot take tudi ustvaril.

"Amer. Slovenec" je baro-meter našega verskega in na-rodne gibanja. Kaže nam rast ali padec, kakor že nanese naše delovanje."—Rev. Černe.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni

Tel. Rockwell 3364
 Stanovanje: 1130 No. Lor. Ave.
 Tel. Austin 2376, Chicago
 Urad: 3335 West 26th Street
 Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen sredi ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Ill.

POSUJE ŽE 38 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago St., Joliet, Ill.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA DO \$3,000,000.00.

SOLVENTNOST K.S.K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima nad 24,000 članov in članic v odraslem oddelku in nad 12,000 članov in članic v mladinskem oddelku.

Skupno število krajevnih društev čez 200.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekomo svojega 38-letnega obstanka nad \$4,000,000.00.

Geslo K. S. K. Jednote je: "Vse za vero, dom in narod!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, pošten in bogati podporni organizaciji, zavaruj se pri KRANJSKO-SLOVENSKI KATO-LIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavar-je se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; \$1500.00 in \$2000.00 po-smrtnine.

V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c v razred "A" in 30c v razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina v vsakim dnem narašča. V slučaju otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zava-rovanega v razredu "B" se plača \$1000.00 po smrti.

CENTRALNA BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizko.

DVAJSET-LETNO ZAVAROVANJE:

K.S.K.J. je prva slovenska podporna organizacija v Ameriki, kjer se član(ice) lahko zavarujejo samo za 20 let, proti primero-nu nizkemu mesečnemu asesmentu. Po preteku 20 let ne plaču-jejo nič več posmrtninskega asesmenta. V slučaju smrti se takoj izplača njih posmrtnina.

70-LETNA STAROSTNA ZAVAROVALNINA:

Vsak član(ica) K.S.K.J. ki doseže 70 let svoje starosti je u-pravičen(a) do 70 let starostne podpore oz. je prost asesment.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izha-ja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnejše organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej slovenski katoliški podporni organiza-ciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. let. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega taji-ka: JOSIP ZALAR, 1004 NO. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

POSTAL BOGATAŠ

Slika kaže mesarja v Holly-woodu, Bert Lievaya, ki je ne-davno prejel obvestilo, da je po-stal mnogokratni milijonar, ko so našli na njegovem zemljišču v New Mexico zlato žilo.

DRUŠTVO SV. JERONIMA

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta, v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zburi vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na spodaj podpisani društve-ni odbor:

MIKE TOMŠIČ, predsednik,

STANLEY SOBERL, tajnik,

ANTON TOMŠIČ, blagajnik.

7 dni do JUGOSLAVIJE

PRIPRAVNO :

Božične Odplutje

z najhitrejšima parnikoma na svetu

EUROPA BREMEN

8. decembra 16. decembra

Poseben vlak ob parniku v Bremer-haven jamči najbolj udobno potova-nje v Jugoslavijo. Izbrane zvezde tudi iz Cherbourga

Tudi redna tedenska odplutja z dobro znanimi LLOYDOVIMI KABIN-SKIMI PARNIKI

BERLIN STUTTGART

GEN. von STEUBEN KRESDEN

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalne-ga agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. Randolph St., Chicago

Kmečki punt

AVGUST ŠENOA:

Poslovenil Joža Glonar

Bilo je menda okoli 9. ure dne 9. februarja l. 1573., ko so bobni zaropotali in zadonele trobente med vrstami deželne vojske. "Pozor! V red!" so se čuli glasovi častnikov, ki so s potegnjenjo sablj stali pred vsako četo. Kot srebrno klasje so se svetile vrste pušek in kopij v zimski svetlobi. Alapičev trobentač zatrobil, za njim vsi drugi trobentači, banski praporščak vzdignel banovo zastavo, za njim vsi drugi praporščaki svoje.

"Naprej!" zavrešči Alapič, in vojska krene naprej ter se vedno bolj širi, preteč, da bo obšla Vagiča in njegovo četo. Že je začelo streljanje prednjih straž. Izza dreves streljajo kmetje na konjenike. Na levi strani Toplice pohiti gospod Arbanas skozi grmovje in trnje za Turopoljci, da bi zagrabil Vagiča z desne.

Veselo skačejo modro oblečeni plemiči naprej, toda v nesrečo. Izza sneženega okopa se vsuje na njih smrtna toča in konjeniki se umaknejo k glavni vojski. Plovdin pritiska bolj živo, banski huzarji se kot strelce poženejo v levi bok kmetov, toda na polovici pota jih prestraže kmečka konjenica. Divje udari četa na četo, skoro zapleteta se druga v drugo, toda za kratek čas so se banovci izmotali in začno sekati kmete vse vprek; vsi so popadali mrtvi v sneg. Hitreje ropota boben, pogostejše se oglašajo trobenta. Sedaj pokajo tudi puške. Vagič se umika vedno hitreje, zdi se, da beži proti ustju doline. Hura! Za njim hiti Plovdin. Že se gnete Vagičeva četa pred ustjem doline. Huzarji so ji na petah, toda namah se okrene kmečka četa in ustrelji v huzarje, s strmega hriba pa jo tolče Pozebec iz dveh topov. To Plovdina ne moti, huzarji padajo kakor snopje, toda sekajo in tiščijo vendar naprej, pred vsemi pa poveljnik. "Naprej, junaki! Dajte jih, te kmečke pse!" zapove kapetan in na valni na Vagičeva, toda nov pok iz kmečkih pušk razredči njegovo četo in svinčenka prebije Plovdinu prsa, tako da izdahne pod kopiti lastne čete. Veselo vzkliznejo kmetje ob padcu huzarskega poveljnika, huzarji se za trenotek umaknejo.

Alapič, ki jaha v sredi goste gneče pešcev, zardi od same jeze. Oko mu zažari, ustnice trepetajo. Banskemu praporščaku iztrga zastavo, zamahne z mečem in zakliče:

"Naprej! Udarite, strahopetci! Sramota! Pravijo, da ste junaki, pa se bojite teh torbarjev, teh preprostih požigavcev, ki so utekli od pluga in zemlje. Naprej, konjeniki! Naprej, uskoki!"

Nad ozko dolino je sijalo solnce, daleč je blestel naokoli sneg, dnevna svetloba je migotala po orožju tisočglave oborožene množice, ki se je v kotlini stiskala, gnetla, obračala in pobijala na življenje in smrt. Kakor burja so z nastavljenimi sulicami šinili naprej zeleni zrinjski konjeniki, pritiskajoč pred seboj kmečke čete, toda z vsake jame, izza vsakega grma, vsakega drevesa so prasketale kmečke puške in jih podirale v sneg. Z brzim korakom so pridrli mrki uskoki v dolino. Njih suknje so rdeče kot divji mak. Vodi jih Strahinič. Toda s stranskih bregov zabuča top za topom, krogla šine v četo, ki se za čas razprši, za čas zopet stisne. Prišli so do lesene bajte ob potu. Trikrat so napadli, trikrat se umaknili, četrti-krat zalije množica bajto kakor mravlje in pokolje vse kmete. Bolj počasi z napetimi puškami korakajo pešci. Modro oblečeni Turopoljci jih spremljajo na konjih. Pri ovinku ceste ob gozdu se vržejo na nje kmečki konjeniki in v hipu se križajo sablje kakor ognjene kače, buzdovani pa padajo kakor grom na kolepe. V

gozdu kleči za vsakim drevesom kmet, meri, podira, meri, podira, konji se vzpenjajo, konjeniki padajo. Po dolini valovi sem in tje valovito morje glav, nad glavami blesti orožje kakor srebrna pena nad valovi. Sedaj je vsa banska vojska v dolini. Alapič kriči, Alapič priganja:

"Naprej! Naprej!"

Banovci so prešli preko polovice klanca in pritiskajo pred seboj Vagičeve čete. Sedaj so blizu Stubice. Toda Vagičevi se brzo razletijo na desno in levo, pred gosto bansko vojsko pa se pokažejo visoki okopi, za katerimi čaka Lepič z desetimi topovi in 2000 kmeti. Deset plamenov šine, deset gromov zagrmí, beli, srebrni dim leže po zemlji, puške prasketajo, strelce sikajo. Prva vrsta uskokov je sama mrtva, krvava kepa. Vrste pešcev se zmešajo, konjeniki, zamešani v njih, se umikajo. "Bombardirji naprej!" zatuli Alapič! Izza goste ograje vrta sine cev za cevjo proti okopu in pobira kmečke glave. Dim leže na bojišče kakor ogromen oblak, v katerem komaj razlikuješ posamezne, očrnele ljudi, ki streljajo in besnijo. "Naskok!" zapove Alapič. In pešci se poženejo na okop, plazijo po zemlji, pristavljajo lestve, se oprijemajo z nohti, tulijo, kričijo in stokajo. Zdaj — zdaj pa se besni kmetje zaženejo z leve in desne strani v bok banski vojski: od cerkvice hitijo Stubičani, pred njima pa na konju Gubec in Mogaič.

"V imenu božjem! Za staro pravdo!" se čuje glas vojvode. Stubičani se kakor risi zaženejo na banovo vojsko. Sekira blešči in seka, puška grmi, Gubčeve oči sipljejo strele. Gubčev buzdovan grmi kakor grom, ob njem pa seka Mogaič kakor angelj smrti. Četa pešcev je obkoljena od kmetov in skuša prodreti. "Razpahnite kmečke pleve!" zakliče banski poveljnik, skoči naprej, toda Mogaičev samokres ga zavalja na zemljo; obroč kmetov se stisne ožje, besneje in čez nekaj časa ni več videti čete pešcev, ampak samo še kup mrtvecev. — "Duška! Duška nam treba!" kriči Alapič, ki mu je od dima očrnelo lice in krogla odsekala perjanico. "Fantje, naskok! Kmetje nas preveč pritiskajo!" Trenotek je vse utihnilo, nato pa so zaropotali bobni, zatrobile trobente po vsej vojski in kot pobesnelo morje na obal se je zagnala besno tuleča vojska na stubiški okop. Besni so, brez uma, pozabili so, da jih čaka smrt. Krogla za kroglo sika z okopa v gnečo, strele švigajo v razjarjeno množico, kamenje leti z višine in lomí glave, drobi kosti. Zaman; naprej rinejo, vedno naprej. Sekira razpolovi glavo, nož leze med rebra, mrtvi padajo vnic, toda drugi kričijo in lezejo preko mrtvih naprej, živi se krijejo za mrtvimi. Oj! Prvi uskok je na okopu, potegne nož in pade nazaj. Drugi in tretji gre za njim. Topovi molčijo, morje se prevlani na okop. Kmetje beže in mečejo orožje proč. Bežijo! Lepič, ta izdajica, jim je v strahu zaklical: "Bežimo!" Izdajica! Strahopetec! Ubij ga Bog!

"Zmaga!" zakliče Alapič, "sedaj imamo duška!" Kot široka reka se razlije vojska preko okopa v mesto in se širi na vse strani.

(Dalje prih.)

"Dokler imamo svoj list, smo močni in druge narodnosti nas morajo spoštovati, češ, ti-le Slovenci pa res niso kar tako. Svoj list imajo. Čast jim!" — Rev. J. Černe.

DVE NOVI COLUMBIA PLOŠČI

25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav,
Jaz pa vrtec bom kopala, pojeti Mary Udovich
in Josipina Laushe 75c

25181—Želel bi, da bi bil ptica,
Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25065—Samo še enkrat, valček
Ven pa not, polka, instrumentalni trio 75c

25066—Kranjski spomini, valček
Luna valček, orkester 75c

25067—Fantje se zbirajo, moško petje,
Na planine, petje, zbor "Jadran" 75c

25068—Črne oči, valček
Fantje se zbirajo, moški kvartet 75c

25069—Stari šotiš
Odprti mi dekle kamrico, trio s petjem 75c

25070—Al' me boš kaj rada imela
Carlota valček, orkester 75c

25071—Regiment po cesti gre, s petjem
Sebelska koračnica, harmonika 75c

25072—Štajerska
Moj prijatelj, polka, moški kvartet 75c

25074—Sokolska koračnica
Kje je moja, harmonika in kitare 75c

25075—Slovenske pesmi
V slovo, ženski duet in klavir 75c

25076—En let' in pol
Ljubca moje, ženski duet in klavir 75c

25077—Dolenjska polka
Štajerski Landler, godba 75c

25078—Dunaj ostane Dunaj
Neverna Ančka, harmonika in kitare 75c

25079—Danica
Domaci pesmi, ženski duet in klavir 75c

25080—Oberštajerš
Slovenski poskočni šotiš, godba 75c

25081—Nemški valček
Černiška polka, godba 75c

25082—Bod' moja, bod' moja
Nebeška ženitev, Anton Shubel bariton 75c

25083—Čez Savco v vas hodiš
Sladki spomini, ženski duet in klavir 75c

25084—Nočni čuvaj
Pevce na note 75c

25085—Cingel congel
So ptičice zbrane, ženski duet in klavir 75c

25086—Še kikelco prodala bom
Gor čez jezero, Anton Shubel bariton 75c

25087-F—Tiha luna, moški kvartet, petje.
Rojakom, moški kvartet, petje 75c

25088-F—Takrat v starih časih, moški kvart., petje
Pozdrav, moški kvartet 75c

25089-F—Kje je moj mili dom, narodna,
Moja ljubca je. . . , narodna, Ant. Šubelj 75c

25090-F—Megla v jezeru, narodna,
Zaspalček, narodna, Ant. Šubelj 75c

25091-F—Oj pastirčki, božji ljubljenci,
Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj 75c

25092-F—Sveta noč,
Sv. Jožef in Marija, božična, poje A. Šubelj 75c

25093-F—Moja Francka,
Potepuh, valček, harmonika 75c

25094-F—Fantje po polj' gredo,
Soča voda, pojeta M. Udovich in J. Laushe 75c

25095-F—Sladke vijolice, valček,
Double Eagle, koračnica, harmonika 75c

25096-F—Treba ni moje ljubce plavšati,
Ko ptičica ta mala, pojeta M. Udovič in J. Lavše 75c

25097-F—Dekle to mi povej,
Pastir, bariton, A. Šubelj 75c

25098-F—Golobička, polka,
Repč, banda, dve harmoniki 75c

25099-F—Zvedel se mnemaj novega,
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše 75c

25100-F—Zagorski zvonovi, narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj 75c

25101-F—Bleški valovi, valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek 75c

25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj 75c

25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj, Špehek in sin, harmonike 75c

25104-F—Gozdlič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše 75c

25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganški otrok, petje, Udovič in Lavše 75c

25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestri Mihilič 75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati na: **Knjigarna Amerikanski Slovenec**

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

O TEM IN ONEM

ČE ZMANJKA PREMOGA IN PETROLEJA

Geologi so preračunali bogastvo premogovnikov in petrolejskih vrelcev, pa so dognali, da bo trajala doba premoga, takozvana črna epoha še približno 2200 let. Angleški premogovniki bodo izčrpani v 100 letih, nemški v 1400 letih, ameriški v 2000 letih. Mnogo hitreje pa se bližajo koncu svetovne petrolejske zaloge. — Ameriški petrolejski magnet Doherty trdi, da se bodo ameriški petrolejski vrelci izčrpani v enem desetletju, če se bodo nadaljevale njegove prekomerne uporabe. Anglež Richard Comayne je preračunal, da bodo svetovni petrolejski vrelci v 80 letih suhi. Ta prerokovanja so vzbudila mnogoterja vprašanja, kako in s čim bi nadomestili petrolej in premog v bodočnosti. Znanost se je s temi vprašanji vneto doslej že bavila, a ni dala nikalih pametnih zaključkov.

Misli se predvsem na to, kako bi, najbolje izrabili toplošno moč premoga, da bi na ta način podaljšali življenje velikim premogovnim zalogam. Danes se na primer v najboljših kurilnicah parnih kotlov porabi le 15 odstotkov kalorične energije, ki jo hrani v sebi premog. Drugi načrt se dotika misli, kako bi ustvarili umetni premog. Gre namreč za racionalno in sistematično porabo ogromnih šotnih skladišč v zemlji. Tu mislijo mokro šoto potom visokega pritiska (do 100 atmosfer), na nek način predelati, da bi bila porabljiva kakor premog. Da bi polagali nado v večje izrabljanje vodnih moči prav v svrhu ogrevanja, ni preveč misliti, saj stoji pred nami stoletje, v katerem se bodo postavile vse vodne moči v službo človeka. Nemški učenjak Viktor Meyer je prišel na misel, da bi porabili visoko napetost bliskov, katero

bi spravili v akumulatorje. Nek angleški znanstvenik zopet priporoča, da bi porabili močno morsko valovje kot električno silo in bi v ta namen zgradili zidovje vzdolž obale. Znani so tudi poskusi, kako bi praktično porabili neizmerno moč sonca, pa so bili doseženi dokajšnji uspehi.

Najvažnejše vprašanje, ki mora biti končno veljavno rešeno, je sledeče: Kako bi spravili v službo človeštva brezkončno deljenje atomov. Pomen tega problema se nam bo razjasnil, če pomislimo, da da en sam gram radiuma, če ga delimo v atome, 70 milijonkrat toliko energije, kakor tolikšna masa premoga, če do konca izgori.

NAJSEVERNEJŠA VREMENSKA OPAZOVALNICA

Ekspedicija sovjetskega ledolomilca "Malygina" je ustanovila na Rudolfovih zemlji, najsevernejšo vremensko opazovalnico. S tem je tudi Rusija izpolnila dogovor za polarno leto, ki se je začelo avgusta letošnjega leta, pa bo trajalo do avgusta prihodnjega leta. Stirje člani ekspedicije pod vodstvom biologa Bolabina so ostali na Rudolfovih zemlji in bodo tam prezimili.

"Amerikanski Slovenec" vodi kampanjo proti depresiji, pomagajte mu!

DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1933

je tudi dospela te dni in je na razpolago vsem, ki si jo želijo nabaviti.

—Letošnja Družinska Pratika je zelo zanimiva. Ilustrovanja je z 22 slikami. Slike predstavljajo: 1. Skupino mlaticev iz Orehovca pri Kostanjevici. 2. Slika Ribnice na Dolenjskem. 3. Pogled na Žiri na Gorenjskem z novo cerkvijo. 4. Šostanj pri Topolšici. 5. Notranjost škofjeloške cerkve. 6. Logarjeva dolina. 7. Pudob pri Starem trgu. 8. Znameniti kraj Nadlesk pri Ložu ter druge razne slike. — Tudi druga vsebina je zelo zanimiva in zato priporočamo vsem, da si to Pratiko čimprej mogoče nabavijo, dokler ne bo razprodana. Stane s poštnino vred

20 CENTOV
ter se naroča od:
KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

BLAZNIKOVE Pratike

ZA LETO 1933

smo prejeli te dni in jih že razpošljamo. Pratika stane

20c

s poštnino vred.

Razpečevalcem, ki jih naroče najmanj en ducat, dobijo poseben popust.

Naročila je poslati na:
Knjigarna Amer. Slovenec
1849 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.

DENARNE POŠILJATVE

BOŽIČNA DARILA

svojim domačim v stari kraj je bolje, da pošljete malo preje, kakor pozno zadnji teden. Čemu plačevati posebne stroške za brzojav? Ako pošljete pravočasno si vse to prihranite. Mi pošljamo denar v stari kraj zanesljivo in točno brez vsakega odbitka po dnevnem kurzu. Denar prinese poštar direktno na dom prejemnikov. Včeraj smo računali:

DINARJI:	LIRE:
100 din .....\$ 1.95	100 lir .....\$ 5.75
250 din .....\$ 4.40	200 lir .....\$ 11.40
500 din .....\$ 8.25	300 lir .....\$ 16.60
1000 din .....\$ 16.25	400 lir .....\$ 22.00
2500 din .....\$ 40.00	500 lir .....\$ 27.00
5000 din .....\$ 79.00	1000 lir .....\$ 52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:

Za izplačilo \$ 10.00 morate poslati	\$ 10.80
Za izplačilo \$ 20.00 morate poslati	\$ 21.00
Za izplačilo \$ 30.00 morate poslati	\$ 31.10
Za izplačilo \$ 50.00 morate poslati	\$ 51.30
Za izplačilo \$ 100.00 morate poslati	\$ 102.50

Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.

JOHN JERICH

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.